

Kraśnik

Historyczne centrum

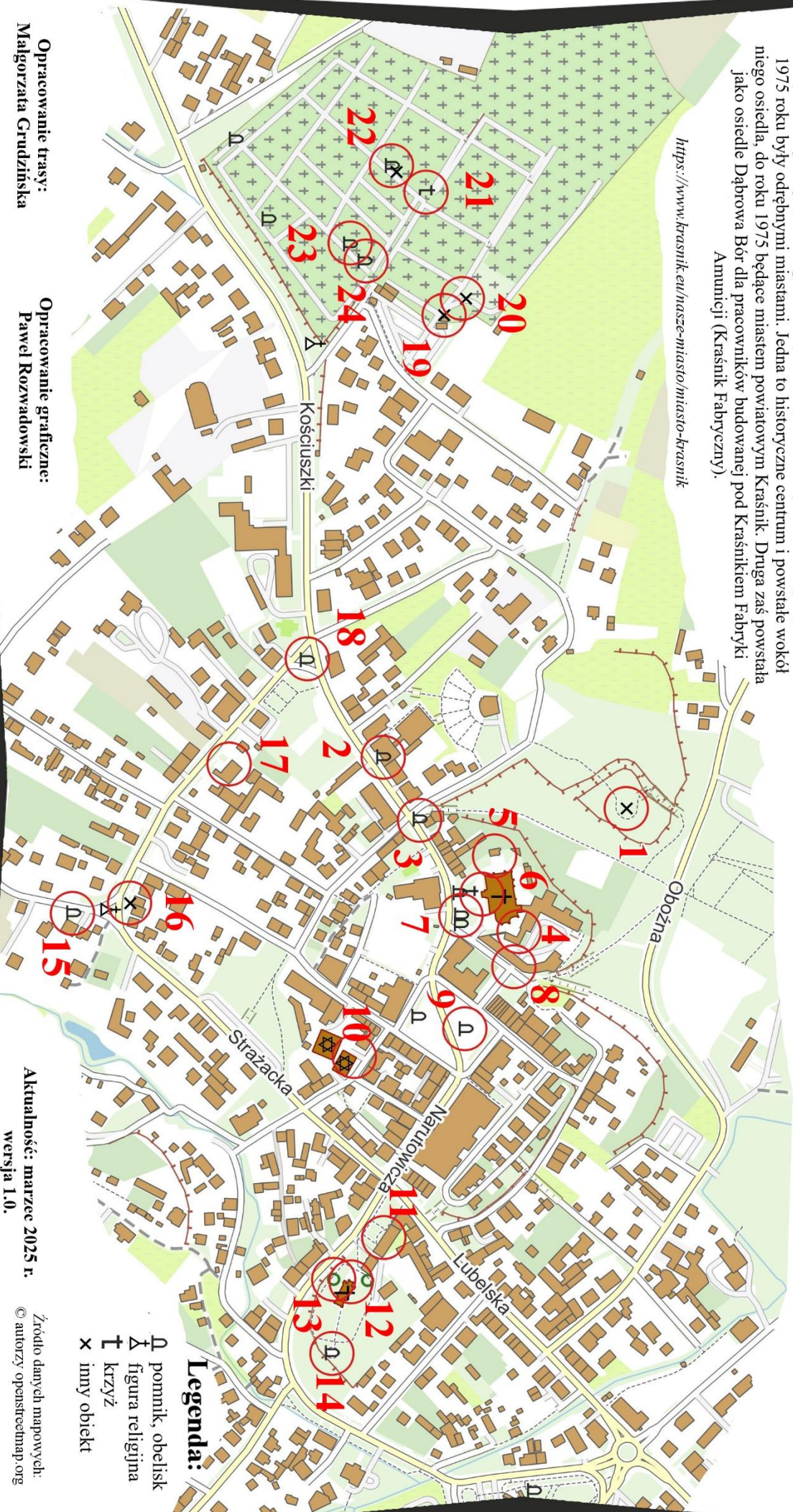
I/II/25

KRAŚNIK – miasto z ponad 640-letnią historią usytuowane na wzgórzach okalających dolinę rzeki Wyznicy (zw. Wzgórze Urzędowskie). Składa się z dwóch części, które do 1975 roku były oddzielnymi miastami. Jedną to historyczne centrum i powstałe wokół niego osiedla, do roku 1975 będące miastem powiatowym Kraśnik. Drugą zaś powstała jako osiedle Dąbrowa Bór dla pracowników budowanej pod Kraśnikiem Fabryki Amunicji (Kraśnik Fabryczny).

Na planie Kraśnika zaznaczono różne miejsca będące punktami kontrolnymi (PK). Do każdego PK zadano pytanie, na które należy udzielić odpowiedzi i dostarczyć organizatorowi.

Długość trasy: 2,8 km
Do potwierdzenia: 24 PK

<https://www.krasnik.eu/nasze-miasto/miasto-krasnik>

Legenda:

- D pomnik, obelisk
- Δ figura religijna
- t krzyż
- x inny obiekt

Opracowanie trasy:
Małgorzata Grudzińska

Opracowanie graficzne:
Paweł Rozwadowski

Aktualność: marzec 2025 r.
wersja 1.0.

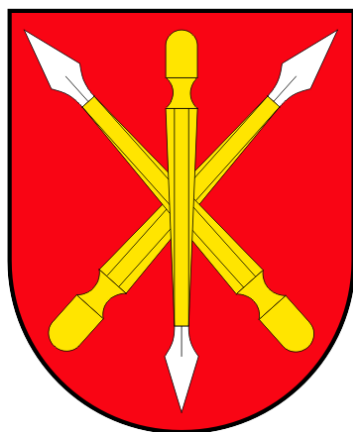
Źródło danych mapowych:
© autorzy openstreetmap.org

Turystyczno-Rekreacyjna Impreza na Orientację (1/L/25)

1.	Najwyższy punkt Zamczyska (polecane dojście po schodach z ulicy Obożnej). Zamczysko to miejsce, w którym został wzniesiony zamek - przypuszczalnie na początku XV w. przez Andrzeja Tęczyńskiego. W XVIII w. były to już tylko ruiny, z czasem rozebrane. W 1970 r. w zagłębieniu fosy zbudowano amfiteatr, zniwelowano wówczas duży obszar wzgórze, zlikwidowano jeden z wąwozów tworząc ul. Festiwalową, niszcząc relikty wjazdu, bramy i mostu.
	Ile ławek znajduje się w miejscu do odpoczynku (punkcie widokowym)?
2.	Ul. Kościuszki 26 – zabytkowa kamienica z początku XX w. W czasie II wojny mieściła się w niej siedziba Gestapo, po wojnie Powiatowy Urząd Bezpieczeństwa Publicznego. Po rewitalizacji budynku od listopada 2022 r. działa tu m.in. Oddział Centrum Kultury i Promocji z Izbą Pamięci o Historii Kraśnika. Tablice przy wejściu do kamienicy.
	Kto ma pamiętać?
3.	Pomnik Festiwalu Pieśni Patriotycznej to fragment ściany z czerwonej cegły (miasto z niej słynie, w latach 70. było w okolicy ok. 80 cegielni, obecnie działa kilkanaście). Na ścianie umieszczono wykonaną z blachy mapę Polski. Festiwal z przerwami i pod różnymi nazwami odbywał się w Kraśniku latach 1969-1987, w 2012 r. reaktywowano go w nowej formule.
	Ile nutek jest na czerwonej pięciolinii?
4.	Teren przy kościele parafialnym Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny i św. Augustyna. Świątynię wzniesiono ok. 1469 r. jako późnogotycką, w XVI w. przebudowano w stylu późnogotycko-renesansowym. Stanowiła część dawnego zespołu klasztornego kanoników regularnych. Tablica z opisem i historią kościoła.
	Czyjego autorstwa jest nagrobek Andrzeja i Zofii Tęczyńskich z ok. 1570 r.?
5.	Barokowa, dwukondygnacyjna dzwonnica na rzucie kwadratu wybudowana przed 1682 r. (Warto zwrócić uwagę na znajdującą się w pobliżu, przy ogrodzeniu, klasycystyczną kaplicę św. Jacka wzniesioną na planie trójkąta.)
	Ile promieni odchodzi z krzyża na szczycie dzwonnicy?
6.	Grupa trzech rzeźb od strony południowej świątyni, nad wejściem w wieży kościoła.
	Po ile nazwisk ofiarodawców wyryto na cokółach pod figurami aniołów?
7.	Pomnik poległych żołnierzy 24 Pułku Ułanów. (Na terenie kościoła znajdują się także inne monumenty godne uwagi. Są to pomniki: ofiar II wojny światowej oraz powstańców styczniowych i kamień upamiętniający ks. Tomasza Saczewę.)
	Ilu ułanów poległo w 1920 r.?
8.	Brama na teren klasztoru kanoników regularnych z tablicami pamiątkowymi.
	Którego z absolwentów gimnazjum, mieszczącego się w obiektach klasztoru w latach 1918-1971, upamiętnia osobna tablica?
9.	Fragment oryginalnego cokołu z pomnika Józefa Piłsudskiego, wyeksponowany obok monumentu odtworzonego w latach 90. XX w.
	W którym roku wzniesiono pierwszy pomnik zniszczony podczas wojny?
10.	Ulica Bóżniczna 6 i 6A. Znajduje się tu zespół synagogałny, od 2005 r. własność Fundacji Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego. Aktualnie realizowany jest projekt stworzenia w nim centrum kulturalnego, które ma stać się elementem Szlaku Chasydzkiego. Budynek w głębi to Wielka Synagoga wybudowana w stylu barokowym w 1. poł. XVII w. na planie kwadratu, mogła pomieścić 300 mężczyzn oraz 400 kobiet. Budynek bliżej ulicy to gminny dom studiów (bet midrasz) wybudowany w latach 1823–1837 na planie prostokąta z jednokondygnacyjną salą dla 200 mężczyzn, zwany Małą Synagogą. Dwie tablice na ścianie Małej Synagogi, w tym mniejsza z informacją w języku angielskim. (Informacja dla zainteresowanych tematyką żydowską. W Kraśniku zachował się jeden z trzech istniejących dawniej cmentarzy żydowskich. Znajduje się przy ul. Szewskiej – poza trasą. Z części macew, które ocalały, wzniesiono na nim pomnik w miejscu zbiorowych egzekucji, nagrobki są też eksponowane w Małej Synagodze. Poza tym przy ul. Bagno 5 – niedaleko synagog - stoi budynek dawnej mykwy, obecnie mieszkalny, własność prywatna.)
	W którym roku miało miejsce zgromadzenie tu 107 kobiet i dzieci żydowskich, w tym członków rodziny Steckich, wyprowadzenie ich na cmentarz żydowski i tam zgładzenie?
11.	Budynek wzniesiony w miejscu szesnastowiecznego dworku modrzewiowego, dawnego szpitala dla ubogich. Zabytkowy obiekt został zakupiony w 1996 r. przez osobę prywatną, ale z braku środków na odbudowę popadał w ruinę. W 2015 r. konserwator zabytków nakazał jego rozebranie i odtworzenie. Prace zaczęto po uzyskaniu dotacji unijnych, budynek jest wyższy od pierwowzoru, ma tu być pensjonat z restauracją. Warto zwrócić uwagę na oryginalne elementy zdobiące kolumny.
	Ile okien mansardowych (w dachu) jest od strony ulicy?
12.	Kościół św. Ducha wzniesiony jako szpitalny z fundacji Tęczyńskich, obecny barokowy budynek powstał w XVIII w. Po obu stronach wejścia do świątyni, we wnękach umieszczono figury. (Koniecznie trzeba obejrzeć zachowane kamienne nagrobki z dawnego cmentarza przykościelnego oraz Pietę z 1987 r.)
	Kogo przedstawiają figury we wnękach?
13.	Drzewo – pomnik przyrody. (Warto zwrócić uwagę na trzy kamienice dobrze widoczne po drugiej stronie ul. Narutowicza – nr 34, 36, 38. Pochodzą z lat 20. XX w.)
	Jakiego gatunku jest drzewo? (Patrz zielona tabliczka z orłem.)

Turystyczno-Rekreacyjna Impreza na Orientację (1/L/25)

14.	<p>Grób symboliczny kapelana 24 Pułku Ułanów, który trafił do niewoli sowieckiej i zginął w Akcji Katyń w 1940 r. (W pobliżu pochowani są byli rektorzy kościoła: wspomniany w PK 15 ks. Stanisław Zieliński - na nagrobku znajduje się jego popiersie - oraz ks. Stanisław Chmiel. Warto też obejrzeć Grotę Maryjną, płaskorzeźbę przedstawiającą św. Brata Alberta oraz pomnik Jana Pawła II z kardynałem Wyszyńskim, przypominający ten, który stoi na dziedzińcu KUL-u w Lublinie.)</p> <p>Ile lat żył ks. Władysław Tchórzewski?</p>
15.	<p>Tablica upamiętniająca ks. Stanisława Zielińskiego zamordowanego w 1945 r., prawdopodobnie z inspiracji Urzędu Bezpieczeństwa.</p> <p>Czym kapelanem był Stanisław Zieliński?</p>
16.	<p>Pompa na trawniku. Od strony ul. Piłsudskiego, blisko śrub mocujących pompę do podłoża, widoczne dwa sześciocyfrowe numery zapisane od dołu ku górze. (Niedaleko, u zbiegu trzech ulic, stoi duża kapliczka z figurą św. Floriana zbudowana w 1876 r.)</p> <p>Która z cyfr występuje w tych numerach najczęściej i ile razy?</p>
17.	<p>Muzeum 24 Pułku Ułanów, Oddział Muzeum Narodowego w Lublinie, powstałe w 1995 r., zbiory wyodrębniono z działu historycznego działającego od 1976 r. Muzeum Regionalnego, obecnie nieistniejącego. W 2020 r. gmach zrewitalizowano i wzniesiono nowy budynek łącząc w harmonijny sposób przedwojenną i współczesną architekturę. Nieduża, złota tablica o projekcie. (24 Pułk Ułanów im. Hetmana Stanisława Żółkiewskiego powstał w 1920 r., w Kraśniku stacjonował od 1922. Pamięć o ułanach jest w mieście ciągle żywa i szczególnie pielęgnowana. Co roku w pierwszy weekend lipca, w rocznicę powstania Pułku, odbywa się Święto Ułańskie.)</p> <p>Ile nowych wyzwań przyszłości wymieniono na tablicy?</p>
18.	<p>Pamiątkowy głaz poświęcony 100. rocznicy śmierci Tadeusza Kościuszki. Na cokole, na którym ustawiono kamień, są dwie nieduże tabliczki. (Według przekazów pokoleniowych w tym miejscu jest zbiorowa mogiła poległych w okresie powstania styczniowego. W latach 1944-1951 na skwerze wokół głazu zlokalizowano mogiłę żołnierzy radzieckich.)</p> <p>Jaka jest pełna data wyryta na jednej z tabliczek?</p>
19.	<p>Cmentarz parafialny założony w 1839 r. Za bramą dwie tablice informacyjne, jedna z nich przedstawia historię nekropolii i plan z zaznaczoną jej najstarszą częścią.</p> <p>Czyje miejsce pochówku opisane jest na drugiej z tablic?</p>
20.	<p>Tablice poświęcone żołnierzom 24 Pułku Ułanów spoczywającym na cmentarzu parafialnym w Kraśniku (ich nazwiska napisano w kolejności alfabetycznej, poza krótkimi informacjami o pochowanych podane są numery kwater). Na jednym ze zdjęć archiwalnych widoczny jest dowódca 24 P.U. przemawiający podczas pogrzebu jednego z ułanów.</p> <p>Jak się nazywał ten dowódca?</p>
21.	<p>Krzyż Katyński na cmentarzu parafialnym. Niewielka tabliczka umocowana na płycie u stóp Krzyża informująca o złożonej w tym miejscu ziemi z Cmentarza Żołnierzy Armii Krajowej - ofiar łagrów NKWD Borowicze - Jogła.</p> <p>Z którego roku pochodzi?</p>
22.	<p>Tablica przy mogile żołnierzy Wojska Polskiego poległych we wrześniu 1939 r. oraz nieznanymi cywilów – ofiar represji.</p> <p>Kiedy zdjęto nieaktualną tablicę upamiętniającą czerwonoarmistów?</p>
23.	<p>Jeden z wielu zabytkowych nagrobków - rodziny Stankiewiczów, w formie pnia drzewa oplecionego winoroślą.</p> <p>Jakie imiona nosiła żona rejenta zmarła w 1905 r.?</p>
24.	<p>Grób lokalnych patriotów rozstrzelanych przez najeźdźców (Rosjan) 11 września 1914 r. (Informacje na ten temat na stronie https://zyciekrasnika.wordpress.com/2014/10/27/100-rocznica-rosyjskiej-zbrodni-w-krasniku/)</p> <p>Jak się nazywał pochowany tu ówczesny burmistrz Kraśnika?</p>

Odpowiedzi należy przesłać za pomocą formularza dostępnego na stronie internetowej <https://trino.pttk.pl/karta-startowa>

Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/67 z dnia 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46 (ogólne rozporządzenie o ochronie danych, tzw. RODO), przesyłający wyraża zgodę na publikację na liście osób.